Коммунистическая партия

Массе а мехкий пролетареш, ваша гIкхета!

СЕ РАЛ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 20 июнь, 1978 шу. ● № 74 (5994). ● Мах 2 кеп.

КIИ-МАРСА ХА ХЬАТIАКХАЬЧАЙ

Республика колхозашкеи совхозашкеи сихдаь чаккъоахаш да кхаькхара балхаш. Аххан замалахьа деча дукхача балхашта тIаккийттаб эггара лоарХаменгIа бола болх — гурахьа а бIаькъи а дIалийна елташ, кхьйола культурташ чуэнар, ну гIулакха массе а оагIорахьа кийчо яр. Колхозийн совхозийн механизаторийн, партийин организацей, юртбоахама органий, низаш тIадерзадь да ялаташ чуэца машинаш, уж дIаккхьа деза транспорт, из бехкоХкаме кампаний сихси дикеи чаккъхьхара ялаташ цIенду агрегаташ, тьатташ, тарзаш кийлаьра, кIи-марса арабаьнкарш мел эшача хIаманда Iалашбара.

Ялаташ чуэнара кийчо еш юртаника къаьхьагаша куэг луш КПСС Центральни Комитето, СССР Министрийн Совето «1978 шера хьунъкам чуэнигга, юртбоахама продукташ лоаьхьарашк кийдеттА а. 1978—1979 шерашка хьайбаш Iангара дахар толамс чаккъоаккъиг а Iалашдара кхы тIа а де дезарех» бан сонам. Цу тIа белгаллаь да колхозашн совхозашн, заготовительни транспортни организацеш машинашца, техникеи гIулакхашца Iалашъара, ялаташ чуэнача хана нах оарцаГIбахара де мел дезар, кIи-марсе дакъа лоацарашта материальнии моральнии совгIаташ делга, хьахойташ да ялаташ хьаькхара а архара а балхаш толамс чаккъахара нах хьаькIш.

Сонам тIа белгаллдеах, лоацаьча ханашка а ца лойташ а ялаташ чуэнара партийн, советски, юртбоахама, профсоюзни, комсомольски организацей, колхозийн совхозийн, заготовительни транспортни организацей, промышленни предприятей юкъара паччахьалхьаен декхар долга.

Республика хIара районе чаккъаьнчаш уьх шера ца бола ялаташ чуэнара кийчо еш, хьоккаш, оардаш, паччахьалхенга дIалуш кулгаллеш хургIола штабаш вIашагIйохьнигга. Цу штабашта керте латт КПСС райкомий хьалхара секретарш. ХIанзе а массанаьха оттаьнь чIоагIъьнь а хьоачашъеш а я комплексни планаш. Цар тIа белгаллаь да хIара хан-юкъа де дезар.

Дика, дас санна ялаташ чуэнара кийчо яьй Сунженски, Гудермесски районаша. Бакъда уьхаза а 100 трактора лаьрхIинга 127, 135 механизатор мара вац. Кхеташ ма-хIаллара, техника шин сменагIа болх бара тоьаш баш ув. Иштта этта хьал терхал а деш Гудермесски районе ялат чуэнаш хургIолча 60 комбайна тIачIоагIъьаьв цхьаттера опыт а говзаш а йола хIарашена шишша механизатор. Цар торо хургьа вIашаг ХуьнI а дуг ма-сонийн таш болх дIабахьь. Ялаташ Iолийша хилар терхал а деш уьхаза лаьрхIаг из 6 дийнахьь хьекха Iо а хилла 6 дийнахьь дIрда даккха. Иштта хила тарау кхыча районашка а.

Бакъда ялаташ лоацарча ханашка чудерзаде йиш хургьаш хIанз Грозненски районе санна ъаьлаш долча. Уьхаза тоьаш ваш 124 механизатор. Уьх шера Iалама хьаьлаш нийсленнга ерригаш а хIанз ий районашка ялаташ цхьаттера кхачаш; цудухьа IIадахьара шерашка санна цхьан районера кхыча районе, боахамера кхыча боахаме техника а нах а хьежаьб дукха торонаш хургьаш. Иштта эттача хьало дIаьлех хIара боахамо, хIара районо ший боаьхо ше ер. Из хьаькъта доагIаш да Назрановски района.

Ялаташ чуэнара кийчо еш ер доархIам боацаш мадий аьина дита йиш йолаш хIама дац. Масса дола хIама лика къоастамбаь, цхьаккха а гIаьлат даккха йиш йолаш вIашагIехьаьькхьа хила деза. «Сельхозтехника» а боахамий кулгаллоштга а хоош хила деза ялаташ чуэнара машинашта гIулакх минта де деза, боахамаш эшача машинашца, оатхалашца Iалашъара фу эш, уллаш, агрегаташ, запасни оатхалаш дIа-юха хувца йиш йола йолаш вIашагIйохьа, диспетчерски бухам вIашагIехьабакха беза, стационарни пункташ, техникеи гIулакхаш деш йола дIа-юха леца агрегаташ кийнга хила, ловжяча а даькъа довца а ялаташ хьаькъара эша хIамаш хьаьь хила еза. Комбайнашн машинашн лелагIдеш наьькъан а ханаш а, кIи-марсе даькъа лоацарГдолчарна культурнин бытовойн гIулакхаш делга, иштта кхьдола дешаш тахан хьоастадаь дьаьна хила деза.

Ялаташ чуэнагера толам нахах тийна да. КIи-марса деношка уж дика вIашагIехьаьькна ергига шоай гонзал хьагенташ, дикагIа мел дар балха юкъелоалдеш хила беза. КIи-марса эггара халагIа дола дукъ механизаторашта тIаьдуж. Уйла е еза техниках дикагIа пайда энергI-болаш царна юкъе социалистически яьь вIашагIехьаьькхара. Цу ялаьх хьаьхур дукъаг IIка даькъе тийна хургIа шоай хьаьхьегамах шоашка хьаьхочаргдар хоош уж хиларах. Колхозийн совхозийн кугаллхой, специалисташ дехкарийна да кIи-марса хана дсргдоаг материальнии а моральнии а совгIаташ нига даькъа лоацарашка дика кхетадеш а царна массанена а довзаш а хилара йоахо е, хьаьхьегама эггара даккхагIа йола овсарле яьккхара, балхаш дика а цIена а дара, машинех ма-мотта дукъаг IIа пайда энара оарцаГIбоахам уж хилийтара.

Ялаташ чуэнача хана бокхха бехкоХкам тIабуж уж дIачийдеча предприятешта. Цар болх вIашагIехьаьькхьа хила деза цхьаькха а хьем боацаш, сиха ялаташ дIа-чуэнашн уж цхьаьхалдоахашн. Цхьаьйона пункташца аргIа тIаьхIачарга хьежаш; цухьа машинаш датташ сеаьхх кийнга IIаладаташ хIанз хилийтА йиш яь. Изца хилийтара гIара хьалха де дезар пункташкара механизмашн, складашн кийчьар, хьаьхьегам вIашагIехьаькхар. ТIех ьаьнна бола лах кийчоь беза ялаташ чуэнача хана болх бергболаш.

Тахан а кхоана а яхар санна дIадолалуш да ялаташ чуэнар. 10—12 дийнахьа из бехкоХкаме кампаний чаккъяькха доал леннад юрта боахама кхаьъегамхоша. Республике вIашагIъьаьл а ялаташ чуэнара тIаьхьаьнга болх штаб. Из хьожаш хургьа хIара районо ялат чуэнга малагIга дийнахьа, долладаь, дIаьхо хIара денна цIера деча балхашка, дIаьдахача шерашка санна 10 — 12 дийнахьа ялаташ чуэнара доацарга аьина доаг а деннА бетта а кхы сонсIа хана а уж чуэнаш хинна моттигаш уьх шера хилийта йиш яь.

Партийни, советски, юртбоахама, профсоюзни, комсомольски организацеш, «Сельхозтехника» объединени, ялата продуктай управление предприятеш эскарийла я кIи-марса хана балхаш цхьаькхьа а хьем боацаш чаккъоахьлгга Iалашде, цхьа фийг боврГбоацаш, ялата—даькъа эггара дезарГа долча рузькъана тIаккъуьлдарий кулгаш дехкарГдола хьал оттаде деза хуьч кIи-марса хана.

Республика юрта боахаме къаьхьегарий ергига торонаш йолаш я пятилетка хьоалагIча, тIагIерта къаьхьега шера паччахьалхьенга ялаташ доХкара планаш тIехХоачашъра тIайийна пенкарашн толамца чаккхаха.

Дерригга низаш тIаьдахийта ялаташ сихси ца дойтаьна чуэцара!

Къахьегама котало яьккхай!

КПСС XXV съезда исторически решенеш хьоачашъеш, хьоалагIча шерен бIаррчуна иттагIга пятилеткан план ханна хьалха хьоачашъра тIехьа, обществении производства эффективность аьйра, берригга балха дика даккхара тIехьа шерра социалистически яьь а йоаржаьь кхьлыйгача республика промышленни предприятей коллективашца продукци маьхьахьккхара боарамен ду-хьагIа йола продукци арахенарен иттагIга пятилетка шин шерен ах шерен плян 1978 шера 18 июнс, хиндг 12 де хьалха хьоачашъьй.

Хьалхара ах шу чаккхалелхьа пятилетка шин шерен ах шерен плана совгIа. Маьхьала доаккхаргьа 50 миллион сома маьхьа гаргга промышленни продукци.

Пятилетка шин шерен ах шерен план толаме хьоачашъьй «Красный молот», «Электроприбор», «Пищемаш», ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент», электромеханически, медицински инструментий, ВИПО «Союзавтоматстром» опытно - экспериментальни заводий, шийна производственни объединенех, Грозненски маьхьхьча комбината, дуккхача хьмча коллективашца.

Промышленни предприятие коллективашца юкъе тIа-тIа шерагIа аржаш латт иттагIга пятилетка хьаь шера план хиндг хьала хьоачашъера тIехьара социалистически яьь.

ДОТТАГIЛЕН ВIАШАГIКХЕТАР

Уьх деношка вай республике хьаьвай Имема Хьалха Демократически Республикера Нагий Хиьам Фарма Сейф керте датташ йола group.

17 июне КПСС Нохч-ГIалгIай обкоме уж вIашагIкхийтар парте обкома бюро членашца, членалла кандидаташца, республика бехкоХкамера кхыча болхашца. ВIашагIкхийттача бар КПСС обкома хьалхара секретарь **А. В. Власов**, обкома секретараш **М. А. Дорохов, Л. Д. Магомадов**, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председателя хьалхара заместитель **С. Н. Кожуховский**, парте обкома организационно-партийни балха отдела заведующи **В. И. Дмитриенко**, пропагандан агитацин отдела заведующи **А. Н. Таштиев**, хьаькъара отдела заведующи **Н. И. Поляков**, парте Грозненски горкома секретарь **Л. П. Белогазова**.

КПСС обкома хьалхара секретаре **А. В. Власова** хьаьвашта дийнар республика экономически а социально-культурин а дахьле дегIайоалаеча даькъа толамех, областной партийни организаце балха опытах.

Хьаьвашца даьча дуккача хаттаршта жоная делган **А. В. Власовен А. Н. Таштиевен**.

ВIашагIкхетар чаккхдоалаш делегаце кулгаллохо Нагий Хиьам Фарма Сейфа баркал аьлар аьнача дег тIара, безаш шоаш тIаьнарах. Цо аьлар вай партешта, советски йеменски халкьашта хьоачарна даттаГIад дIаьхо йодачя хана тIа-тIа шерашкара чоагIъьнин дIаГIоргIаьлаш дукъ ше тешаш волга. Советски Союзе «социализм хьаьлара оонит, шоашта цхьаьна Iомадаьр а бIаргIадийнар а шоай балха тIа доккха тIо деза хургIолчарах дийнар по.

17—19 июне хьаьвий хилар Грознета хьожаш.

Боккхача безамца тIаьнийнар хьаьвий Назрановскин Заводской районашка.

ДИМИТРОВСКИ ПРЕМЕ ЛАУРЕАТАШ

София, 19 июнь (**ТАСС**). Уьхаза кепатехаь машар, демократе, социальни прогресе хьаьлоацаш общественна-политическе, Iаламан творчески болх барах Димитровски преме лауреата пIераш аьлараь долча НРБ Паччахьалхьен Совета Уьхаза. Уж пIераш еннай:

Леонид Ильич **Брежнева** — Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Генеральни секретаре, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателе;

Урхо Калева **Кекконена** — Финляндски Республика Президента;

Доминик **Урбанина** — Люксембурга Коммунистически парте сийлахьа Председателе;

Габриэль Гарсиа **Маркеса** — Колумбийски яздарчоаь.

КПСС ЦК ГЕНЕРАЛЬНИ СЕКРЕТАРАГА, СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА ПРЕДСЕДАТЕЛГА НОВКЪОСТАГА Л. И. БРЕЖНЕВГА

МОСКВА

Веза Леонид Ильич!

Берригга болгарски коммунисташца, дерригга болгарски халкьаша цхьана дег тIаьрен вежаршкен ах дахьлаьла вуш Хьо Димитровски преме лауреата пIераш.

Болгаре халкьа республика Паччахьалхьен Совето Хьона луш йолча преме хьаьжоьх Хьо Советски Союза Коммунистически партен Советски паччахьалхьен кулгалло, сийлахь-воккхача «Ленина гIулакх» хьа а нийца даьха ма-доагIаГIара дIаьхо хьоан вар оаха чIоагIа лоарIаьш хилар.

Дерригга дунен тIара мацар, кхерамлен аьлаш цхьана лелдау гIулакхаш чIоагIдеча, парГатон шоай лоIамагIа ца лиаьр, социальни прогресе бахьан халкьаша лоаттабу хьоанен кIаьа да цуьн айбета Хьона карагIдаьина Iаламмте доаький гIулакхаш лоарIаьш хилар хьагойанн я яь. Дерригга дунен миллионаш болча наха Хьа цIи боккъонца мацар безарен дерригга интернационализмах синоним а символ а я.

Из преми аьларца оаха цIаькхаьца а боккха мах бу дунен социалистически содружестван дунен халкьашта юкъерча коммунистически болашо нисдар, ансамблаккхара тIаберзабе Iа кIанд да луш бечу бадда.

Тха халкьо социалистически Болгари хозлуш-товалуш хьаьр халлаьца лурш массаьца а кIоарГдуьйн дегIаьхьаьн долча советско-болгарски доттагIаллца. Хьа цIи, новкъост Брежнев, дIаькъеста йиш йолаш ер из дикагIа хозлуш-товалуш хьаьнгча хьаьнаьра, вай халкьаша, мехкаша, партеша массе а оагIорахьа аьнин цхьана гIулакхаш лелаьсча а вIашаг гаргахуьча а хилара. Даим вахарзволча Димитров Георге цIерагIара преми Хьона аьлар вежаршка дола вIаьнн цхьана лелдау гIулакхаш болгаро-советски доттагIаллин дегIаьдолаьдеча ну кердана хиньюхьа Iа юкъедиьхьа мах бIа заргвоаца даькъа оаха чIоагIа лоарIаьш долга да.

Веза Леонид Ильич, могаш-маьрца волаш, дукъхача цIерашка Хьо вахар а советски халкьа яраз дуьхьа, дерригга дунен тIа мацар, демократин социальни прогресе чIоагIъьар дуьхьа, коммунизм котьаьккъар дуьхьа Iа беча Iаламмте боккхача балха тIа кердa толамаш даьлар а лоа сона.

Хьа Тодор ЖИВКОВ.

«СОЮЗ-29» ЯХАЧА КЕМА ЭКИПАЖ

«Союз-29» яхача космически кема командир СССР летчик-космонавт полковник Владимир Васильевич Коваленок.

«Союз-29» яхача космически кема бортинженер Александр Сергеевич Иванченков.

В. ЧЕРЕДИНЦЕВЕН А. ПУШКАРЕВЕН суратш.
ТАСС фотохроника.

«САЛЮТ-6» — «СОЮЗ-29» ЯХА КОСМИЧЕСКИ КОМПЛЕКС ОРБИТА ТIА Я

ТАСС ХОАМ

1978 шера 17 июне «Союз-29» яха космически кема «Салют-6» яхача хьо шера 16 марта денз автоматически режимагIа лелача станцех хIаьаьстад. «Союз-29» яха кема дIаьхьетад станце отсеканчуьра вIашагIхоттара узелах.

Космонавташ В. В. Коваленокн А. С. Иванченкон станце чу бьаьчча лаьттана гонахьарча орбита тIа болх бе йолелдар лекхаш йола «Салют-6» — «Союз-29» яха Iилма - тохкама комплекс.

Орбитальни комплекса экипажо дIаьхо лергда космонавтаца Романенкон Гречкон дIаьдолаьдь тохкамаьн эксперименташ.

Орбитальни комплекса бортонн системаш лерттIа болх беш я.

Космонавташ новкъостий В. В. Коваленокн А. С. Иванченкон «Салют-6» — «Союз-29» яхача комплекса тIа балха программа хьоачашъе болабеннаь.

СИИЛЕ ХИИЛА ХЬАЛХАЛАГIАРИЙ!

1978 шера ялан хьоачашъ яра республике гIишлон, монтажни, проектни организацешен гIишлонниндустре предприятешен 1978 шера 5 беттА гIишлоп еча производстве эффективности балха дика лаьхьара лоаттабе хьоасан чIоагIбара тIехьа лелаьйча социалистически яьь а итогашка а хьежа КПСС обкома бюро, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совето, облсовпрофо, ВЛКСМ обкомо сецаш баьй:

1. Хьалхара мотти а хьожаьш республика газетеш тIа чIоагIдаьча сийлен Улга тIа дIаязъе:

ХЬАЛХАРЧА ГРУППА РАЙОНАШТА ЮКЪЕ:

СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАЙОН,

цо хьоачашъьй капвложений юкъарча боарама план 143 процент, цу даькъе гIишлон-монтажни балхаш — 100,8 процент;

ШОЛЛАГIЧА ГРУППА РАЙОНАШТА ЮКЪЕ:

НАДТЕРЕЧНИ РАЙОН,

цо хьоачашъьй капвложений юкъарча боарама план 108 процент, цу даькъе гIишлон-монтажни балхаш — 101 процент;

ПРОИЗВОДСТВЕННИ КОЛЛЕКТИВАШТА ЮКЪЕ

гIишлон-монтажни балхий план — 103 процент, ший низашца — 109 процент хьоачашъьй «Чечингсельстройн трест;

гIишлон-монтажни балхий план — 106 процент, ший низашца — 103 процент хьоачашъьй домостроительни комбинат;

гIишлон-монтажни балхий план — 106 процент, ший низашца — 109 процент хьоачашъьй Нохч-ГIалгIай гIишлон управеле СМУ-11;

гIишлон-монтажни балхий план — 107 процент, ший низашца — 116 процент хьоачашъьй «Чечингушводстрой» гIишлон управеле ПМК-7;

проектно-техникни балхашца дера план — 103 процент хьоачашъьй «Чечингражданпроект» институт;

продукци маьхьара яккхара план — 101 процент, къаьхьегама оаьарлен план — 114 процент хьоачашъьй Нохч-ГIалгIай гIишлон управеле Грозненски вышкабетонни конструкцей завод.

2. ШоллагIа мотти а хьожаьш республика газетеш тIа чIоагIдаьча сийлен Улга тIа дIаязъе:

ХЬАЛХАРЧА ГРУППА РАЙОНАШТА ЮКЪЕ:

НАУРСКИ РАЙОН,

цо капвложений юкъарча боарама план— 113 процент, цу даькъе гIишлон-монтажни балхашца — 109 процент хьоачашъьй.

ПРОИЗВОДСТВЕННИ КОЛЛЕКТИВАШТА ЮКЪЕ

гIишлон-монтажни балхий план — 114 процент, ший низашца — 114 процент хьоачашъьй «Чечено-Ингушводремстрой» трест;

гIишлон-монтажни балхий план — 106 процент, ший низашца — 106 процент хьоачашъьй «Юмонтажавтоматика» треста СМУ;

гIишлон-монтажни балхий план — 112 процент, ший низашца — 127 процент хьоачашъьй «Чечингхолзострой» объединение ПМК-1;

продукци маьхьара яккхара план — 103 процент, къаьхьегама оаьарлен план — 109 процент хьоачашъьй гIишлонматериалийн гIишлониндустреи Аргунски комбинат.

3. Хьоачашъьй мотти а хьожаьш республика газетеш тIа чIоагIдаьча сийлен Улга тIа дIаязъе:

ХЬАЛХАРЧА ГРУППА РАЙОНАШТА ЮКЪЕ:

ОКТЯБРЬСКИ РАЙОН,

цо капиталъни вложений юкъарча боарама план — 122 процент, цу даькъе гIишлон-монтажни балхашца — 125 процент хьоачашъьй.

ПРОИЗВОДСТВЕННИ КОЛЛЕКТИВАШТА ЮКЪЕ

гIишлон-монтажни балхий план — 108 процент, ший низашца — 107 процент хьоачашъьй «Грозненефтехимремстрой» трест;

гIишлон-монтажни балхий план — 112 процент, ший низашца — 108 процент хьоачашъьй «Грознефть» объединене СМУ;

гIишлон-монтажни балхий план — 126 процент, ший низашца — 129 процент хьоачашъьй Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахама министрестве ПМК;

продукци маьхьара яккхара план — 108 процент, къаьхьегама оаьарлен план — 106 процент хьоачашъьй «Чечингушводстрой» гIишлон управеле ашкабетонни изделей завод.

МИШТАЙ СВЕКЛАШ ТАХАН?

— Шерагера шерита дукъхагIа дIаЛов шекара свеклаш Назрановски районе совхозашка. Уьх шера цар дIаьнийна 940 гектар ялыьта, цу даькъе шекара лаьрхIа йийнарца 870 гектар даькъаьрийн лаьрIаьнин 70 гектарн. — ъуьл юрта боахама районера керттера агронома Албогачева Хаматхана. — Районе цу даькъе ялаьрхIа бе бола лоарIаьм бийла а бо-зан, из ергIаьна республике а санна, боккха ба. Цудухьа эггара ъаьлаьрца балхашца доаькъа шекаьлаш кхеелла.

Цхьа - даьс, из дIас хьоастадаь ъаьлаьттан хьалхарца шера Iан кIаьг кх бола ялат дIаьлийна хьаьн а; шоллагIа - даьс, хьалха гектарца тIа 18 ненкер лоархIаш минеральни удобрени гесой хьаьнна; нис ненкер фосфоркин, кхоккха центнер калийнин - азотнин йолаш дIаеслеьсен. Пяккха цIи центнер азотнин цхьа центнер фосфорнин дIалийнаьчча тIехьаьгIа полкормажна лаьрхIан Цул хьалхара дIаьлийна — оахам делга, ер дIаьс из кийчьоца, хьаьлар агротехника яьккха тайнара даьл. Хьаьшка хьийгача къиза хьежжаь Пянийнай свеклаш.

Хьаьтта агIаьнаьн балтаьн сихьлъ ужийлъьлгга. Оаьарлах Шеньелга. Для дела: механизаторашн массанхьа а, сихха оаргIа а баьнна, дIайийначI тIехьаьгIа боаккхаш бола макха бьаькъаь, культиваторашца бе беза болх баьй мугIаьрца юкъе (шаровки еш).

Оаьар делга, ну дешна бехкоХкам боалаш вIашагIехьаьькхар «Маяк» яхача совхозен совхоз-техникумеи (бохьаьр аьма доллагIеьчаьнна 30 гектар мара йиар из). Цу боахамашка ергIа культура гектарнинкштга дIаеслоаГIеьш ханнаьхьа, цхьаьнна дIаеслоаГIеьш ханнаьхьа, цхьаьнна дIаеслоаГIеьш ханнаьхьа.

Цу даькъе, хиннаьхьа чаккдаьлар хьалхара оаьар дIа а.

ДукъагIа свеклаш дIайийнаьнна «Назрановскийн» «40 лет Октября» яхачи совхозашка мела вIашагIехьаьккхьаьгIар из болх. ХIаьнс дIайийна 350 гектар шекара свеклаш йолча ду боахамашца дIаеслоаГIеьш кхашка из йоаьр кхерам бо-ъаьш мотти нийсленгар. Кьаьстта кхерамс хьал эттар «Назрановский» совхозе Бюро-кIаьхьагIча отделене (управляющи Добриев Руслан, агроном Одоев Жабраил). «40 лет Октября» яхача совхозе 3-на отделене (управляющи Гиреев Заурбек) хьаьлерта метте гектарнинкашца дIаьлийна а, боккъонца а, ъаьнна а йийсаьлар 17 гектар свеклаш, шоллагIан — 3 гектар. Иштта йиса культура хьаьлаьрца оаьарах тилер, йоаьрIаьна кхайлаьнаьккхьа кхоаьчан. ДукъагIа отделене оаьар делга тIехьаьлаьхар 9 гектар свеклаш.

Цу тайнара дош тесса дита йиш йолаш дIаьр. КПСС Назрановски райкома бюро 14 июне ценкашца дийнар из ший лесленне. Совхозийн культурашкеи спецификациеш тIехьаьгIа беьк а беш, свеклаш кIаьхьаьнна ге лелаьр белгаллаьр. Кьаьстта белгаллаьккхьа кулгаллоштеи ергIийн оплаьнашцеи цу гIулакха яьк оаьнгIаьхьара де йиш йола балхашца ца дилар.

Иштта из ненца бала лоарIаьмо ший тIехьаьле елан. Совхозийн контоларшца болх бу гIиьлаьхера нах а тIехь, болчолл оаьнгIа а баьна цIенде доаьмр хиан. Мама свеклаш массанаьха хьалхарца оаьарах цIенъаьй, шоллагIан йистеьвелаш латт дукъхагIолча кхаьжа.

Ала делгаьм боагIа, бIаьрча хьийнаьча сурт иштта хиннаьгIа е а, цу совхозашка а кьаьстта кхаьстта коллективашца дукъхагIолча гектарникашца ший хиннаьхь а дика а свеклаш гIулакх даьлта. Масала, «Назрановский» совхоза Пянийнаьнна Картерча отделене Холуоев Бехьаьна аьснос. Дийнайна 90 гектар свекла IIехьаьгIа а тахан. Гектарникашца шоллагIа оаьар дан боалаш латт.

Цу аьснодара йоккхагIолча болхаьн Холуоевна Зулла хIара ца мора из культура хьаьхьеш-ца балха йоккха оаьт йоланш я. Цо ший шина йоIаца цхьана йоаьхка 3 гектар свеклаш ше-лаьйр, дарех тIаьрене гIаьна 300 центнер мерах овлаш чу а йийар. Хуо шер-4 гектар кха дийнайна Зулпае, шарех тIаьрене гIара 400 центнер хьаьлаьн баькъта сеаьлаьнеьсеьчаьнна дукъхагIолча.

Цу совхозерца Ш. Шугурова совхоз кIаьнна ерзалла 7 гектар свеклаш кхеийр, хIаьнне тIара 270 центнер оплаш а лоаьр, цхьа тIара 370 центнер чуэца доп а денна. Свеклаш таханарца сонто хьаьхьоаьчоь 100 центнерга хьаьнна мер из. Из болхо Льитн - Юртарна отделенера па.

Районе тиха йоаьг совхозашкеи техникума Назрановски отделене свеклаш делаю Баркановна Лиза. Масеевкъ из хьаьхьа ну культура бонна хьаьвкъам кхеарах пятилетка совгIат делар цунна. Соаьхк Лизас ше дедаьна гектара тIара 530 центнер оплаш чийнар. Уьх шера 2 гектар кха а цунна. Хьаьвкъам соаьлаьрчу кIеларгIа из хилийта лерхI хьаьхьегамхо.

«40 лет Октября» яхача совхозе 2-на отделене (управляющи Зауров Башир) дIайийна 128 гектар свекла дикача хьаьле а. Гектарникашн шоьхIагIа оаьар даь боаьлаш латт цIга а. Зеленка кулгаьлеш волча Аушев Iабдул - Вахьаьвиг йоаьккхийн вIашагIехьаьккхьаьгIа из болх. Соаьхка из культура дика хьаьлкхерах ахчан совгIат делар цунна.

Цу тайнара цIеношн яха йиш йолаш бесллоьй кIаьг хIаьнна а бе. Цо тешаш хьаьнна ер шеннаьштгIаьн йоаьккъ а еш болх вIашагIехьаьккхьаьчча пайдне дика хьийнаьча цеьнаьн свеклаш (Iаьаьта ешта кхьаьйна культура-ъаьш а) чуэца гарго хилара. Пянийна пятилетка хьоалагIча цаьра пайна кхаьн лелаьдеранна хьаьтаьнна ер шеннаьрца из йоаьккъ даьа йийнаьнна: дагIаьнаьгIа хIара гектара тIара чуэцаьа чуэца еза 180 центнер свеклаш, Iаьнийна доькъаьрIа — 200 центнер. Пянийна хьаьлкхерах йоаьга а еза цунна хьежжа — 13500/15500 центнер.

ХIаьта совхозийн кхьаьгIаьнхошца шоьа торонашца а хьаьй дикагIа а дилаьчча. ХIара гектара тIара оаьхьера лаьрхIаьчча 250 центнер мера овлаш чуэца дерзI.

Масеевкъ дош, хьаьхо даьле а, свеклаш чуэнара балхах лаьца.

— Оаьа лерхI из болх шин этапах вIашагIехьаьккхьаьгIа—йоаьа юкъе доаьлаьм тIаьрийнаьнна: — АьлаьгIа Сагов Сулейман. — ХIара доаьлаьм свеклаш йоаьгI хьоаьлаьш кхоаьккъ машинин оаьгIаьнна гIулакх. Кхай тIара йоаьтIаьнна хьаьтте кхоьхьаьгIа свеклаш шин-гIара механизмашца гIаьнна-ъаьнна тIа оттаьш. Хьаьде дIаьккхьийнгIаьрIа.

Хьаьвийна продукци заводе дIаьхьийтаьца болх цун нийна кхьаьвийначоь Шангаучуна, цу Iаьаьжжа IаьаьгIаьчуна, цу Iаьаьжжа IаьаьгIаьчуна, цу Iаьаьжжа IаьаьгIаьчуна.

Кадраш: балха тіа ленински стиль діаЧоаГІуе

КОММУНИСТ ХИЛАР ЙОККХА СИЙЛЕ

Вайх хіара коммуниста лоРадеш лаладеш цхьа іаміг ніе книжка да е партийни билет. Мелла духха ха діахарах из хьабе ма-дееле а дагадо ше ленински парте мугІаршка діаэтта ди.

Из-м ехетадеш да: коммунист — из хьалха латта, дезаГІа лоЦа дукъ леладу, хьехташГІа ЙОЦа ВАЙ ОБЩЕСТВА ЧЕН ВА. Коммунистически идеалах чІоаГІа тешаРна, советски хьалха хьаштаЧу тІаХьа хьаЧоаГІа, хьаХьаЧоаГІа ВОЦА ВАЙ ПАРТЕ ТАЙН-ТАЙНАРЧА ДЕШАХ ДІА-ЮХА ДАГАРА ДУВНИЛГА. КХИДЛОА БАЛХАН ДЕЛГА. Партокомай, парторганизацеЧа, юхьхьанчара, цехови партийни организацеЙ, ишта партгруппай собраниеЙ ЦОЙЦ УСТАВАХ, ПАРТИЙНИ ДЕХАРАШ, КХАЬЛЕГАМА ДИСЦИПЛИНА КХОЧАНЧАРХАР ХАН-ХАННАХЬА ОТЧЕТАШ ЙІЙ КЬОНАЧА КОММУНИСТАШКА КАНДИДАТАШКА. ЦУ ДЕРИГНЕША ТОХДУ ЛАР ПРОИЗВОДСТВЕНИ, ПОЛИТИЧЕСКИ ГІУЛАРХАШ, СИЛЬЬЬ ленински парте ВОЛИТИЧЕСКИ КЬОНА БІУЬО ЬЬХЬХЬАРА ПРОЦЕСС.

Покхха уйла тІаЙохйташ леладу кьона коммунистан моралыин дика оамалаш болиш, цоЙ обществена хьалхьашка-ра декхарш лерттІа довзаш хьалкхебара тІулакхаш. Цудухьа йоккхийча партийни организацеЙна хьа е йиІаЙ бесх беш я кьонача коммунистий школаш. Цига коммунисташа Іомадау парте устави Программе, партийна аахара ленински нормаш, шерра довз КПСС ХХУ съездашеи цуг тІехьаГІа лиинча Пленумайн решенешца дуХьадоена доЦа ХьалхьІаВАЙТА ХЬАЛХАЬКА ЛАТТА ЛОЦРХІАМЕГІАРА ДЕКХАРАШ. ЛАДУГІАРАШТА ХЬАЛХАЬКА ХЬАМАЬЛАШ ДУ ПАРТИЙНИЙ СЕКРЕТАРЕЦА, КПСС РАЙКОМА БОЛХЛОША, ПРЕДПРИЯТЕЙ КУГАЛДЛОША, ПРОПАГАНДИСТАША.

Кьона коммунисташ хьебара доккха ГІо-ЮВЬХСОТАЛ ДУ ЭАНЯТЕША. Кьонача коммунисташкен кандидаташкен бокъонца кьаЗЗегамо, кьЗЗаРИЙ ЗАЗАРЧ ХЬАЛХЬЕ ЛЕЛАЙТАРА, ЦОЗАЙКАРА МАСАЛ А ГОЙТАШ ПРОИЗВОДСТВА ЭФФЕКТИВНОСТИ БАЛХА ЛИКАЛЛ ЛАХЬЬЧА, ПЯТИЛЕТКА КХАЬ ШЕРА ПЛАНАШ ТІАЙНА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ ДЕКХАРАШ ХАНАЛ ХЬАЛХА КХОЧАНЧАРА КЬОСАМА ПАРТЕ БОАЦАРАШ ЦОЙНТТА ТІЕХЬА БОАХАШ УЖ ХИЛИТАРА ЦАХАДДАШ ЙОАХЬО Ю ПАРТКОМАША, ЮХЬЬАНЧАРА И ЦЕХОНА И ПАРТИЙНИ ОРГАНИЗАЦЕЙНА, ПАРТИЙНИ ГРУППАША.

Масала, бІаШ болча КОММУНИСТАША ЮХЬЕ ПАГ ВАШ. КХОЧАЧАШЕИ ПАРТИЙНИ ДЕКХАР ДОВЦЕЙ. Хіара парте хьена, кандидата хьалхашка парте юкъарча вахаре дикха дакъа лаЦарх декхар оттаДарш совГІа ше рацьа а хинна цо молларе ЦА ЦХЬА ДЕКХАР ДІАЭАНЦАРШ ВІАШТІЕХЬБАКЪХА ХИЛА БЕЗА БОЛХ ЬЬНА ТЕТАНА БА УКЪВАЗА. ИЙ ТІЕХЬА ГІУЛАКХ ДЕ.

Массанеча я лика ховш да объединение коллективе Нохчи-ПІаГІлайнене КЕРТТЕРАДЕЕ ХИЛАР, ХІАРА БЕТТА ПЛАНАШ ТІАЙНА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ ДЕКХАРАШ ЦО ТІЕХЬОХЬАЧІЕЛА УКЪ ШЕРА ДІАБЕХАЧА 4 БЕТТА 15 ЭАР ТОХИ МЕХХАЬЬТА, 16 МИЛЛИОН КУБОМЕТР ГАЗ ЯКХАЙ ЛИНАЛ СОВГІА. ИШТТА ЛЬРХІА ХИННАЧУЛ ДУХЬАГІА 513 ЭЭАР СОМА МАЛХ ПРОДУКЦИ ЕЗЬАЙ. ЦУ ЮКЬА ПЛАНАЛ СОВГІА ТЕХАД БАРХІ ЭЭАР МЕТР БУРУЬ. ХІАЛЛЕ ПЯТИЛЕТКА ЛИН КХОЧАНЧЬЬЙ 14 БРИГАДО.

Моллагіна парторганизацеча кьонача коммунистий кьаъьегама, обществени ГІулаХЬАШ ДАЙЗАЧА ДЕГА ДИКАХЬАР ХУД, МАСАЛА, СТАРОГРОЗЕНСКИ УБР БУРУЬ ТОХАРА БОЛХ БЕШ ВА КЬОНА КОММУНИСТ ПАВЕЛ ВАСИЛЬЕВИЧ КОМАРОВ. 10 КЛАСС ЬЬКХХАЧА ТЕХНИКУМА МЕХАНИЧЕСКИ ФАКЬЬЛЕТЕ ДЕШЬ ВАХАР Ю. ДИЙША ВАШЕЧУЬ ТІЕХЬАГІА БУРУЬ ДЕТТАЧУН ГІОНЧАЛЛА, ТІАКХХА БУРУЬ ДЕТТАР ЬЬЛЕ БЕШ ЬЬЛЕР. УКЪЬАЛ ЦУННА ЙІЗАР БАЛХА КЪАЙЛЕНАШ, ЦЬХАБАКЪА, ЮЬКЬА ГУЧА-М ДЕЬЗАР БУРУЬ ТОХАРА БАХХАШ ДІАЮ ДА ДАЙДИЙ БОКЪОЦЦА КАРАДЕРЗАЛУРГДОЬНЬЛГА. ТІАКХА ПОЛИТЕХНИЧЕСКИ ТЕХНИКУМА БУРУЬ ТОХАРА ОТДЕЛЕЦ ДЕШЬ ВА ПАВЕЛ ВАСИЛЬЕВИЧ. БОЛ БЕШЬЬ УКХАЬА ДЕШАЬ ЭОЛА ЮО. КОМАРОВ КОМСОРГ, «БОЕВОЙ ЛИСТОКА» РЕДАКТОР ВА, МАССЕЙХАЬА ХОРЖЕВ ВЛКСМ КОМИТЕТА ЧЕНАЛЛА.

ДІАДАХАЧА ШЕРА ШОЛЛАГІА ТЕХНИКУМ ЧАХХ А ЬЬКХХА, ЛАЬЬЧІЙ БОЛХ ДИКА ХОВШ ДО МИСТЕР ВА ЮЬ. 1977 ШЕРА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ ЯХЬЕ ЬОТАРАШ КРЕМЛЕСКИЙ ПЕНЯ ЮЬЕ СУРТ ДЕЬХХАР КОММУНИСТА ПАВЕЛ ВАСИЛЬЕВИЧ КОМАРОВА.

Малаа СТАРОГРОЗНЕФТЬ» НГДУ КПСС ЧЕНАЛЛА КАНДИДАТ БОЛА С. У. ТАШИЕВА ЮА ЬЬМАЬЛАШ ДУ ПАРТКОМИЙ СЕКРЕТАРЕЦА, КПСС РАЙКОМА БОЛХЛОША, ПРЕДПРИЯТЕЙ КУГАЛДЛОША, ПРОПАГАНДИСТАША.

Кьона коммунисташ хьебара доккха ГІо-ЮВЬХСОТАЛ ДУ ЭАНЯТЕША. Кьонача коммунисташкен кандидаташкен бокъонца кьаЗЗегамо, кьЗЗаРИЙ ЗАЗАРЧ ХЬАЛХЬЕ ЛЕЛАЙТАРА, ЦОЗАЙКАРА МАСАЛ А ГОЙТАШ ПРОИЗВОДСТВА ЭФФЕКТИВНОСТИ БАЛХА ЛИКАЛЛ ЛАХЬЬЧА, ПЯТИЛЕТКА КХАЬ ШЕРА ПЛАНАШ ТІАЙНА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ ДЕКХАРАШ ХАНАЛ ХЬАЛХА КХОЧАНЧЬЬЙ 14 БРИГАДО. ЦУ ЮКЬА ПЛАНАЛ СОВГІА ТЕХАД БАРХІ ЭЭАР МЕТР БУРУЬ. ХІАЛЛЕ ПЯТИЛЕТКА ЛИН КХОЧАНЧЬЬЙ 14 БРИГАДО.

Моллагіна парторганизацеча кьонача коммунистий кьаъьегама, обществени ГІулаХЬАШ ДАЙЗАЧА ДЕГА ДИКАХЬАР ХУД, МАСАЛА, СТАРОГРОЗЕНСКИ УБР БУРУЬ ТОХАРА БОЛХ БЕШ ВА КЬОНА КОММУНИСТ ПАВЕЛ ВАСИЛЬЕВИЧ КОМАРОВ. 10 КЛАСС ЬЬКХХАЧА ТЕХНИКУМА МЕХАНИЧЕСКИ ФАКЬЬЛЕТЕ ДЕШЬ ВАХАР Ю. ДИЙША ВАШЕЧУЬ ТІЕХЬАГІА БУРУЬ ДЕТТАЧУН ГІОНЧАЛЛА, ТІАКХХА БУРУЬ ДЕТТАР ЬЬЛЕ БЕШ ЬЬЛЕР. УКЪЬАЛ ЦУННА ЙІЗАР БАЛХА КЪАЙЛЕНАШ, ЦЬХАБАКЪА, ЮЬКЬА ГУЧА-М ДЕЬЗАР БУРУЬ ТОХАРА БАХХАШ ДІАЮ ДА ДАЙДИЙ БОКЪОЦЦА КАРАДЕРЗАЛУРГДОЬНЬЛГА. ТІАКХА ПОЛИТЕХНИЧЕСКИЙ ТЕХНИКУМА БУРУЬ ТОХАРА ОТДЕЛЕЦ ДЕШЬ ВА ПАВЕЛ ВАСИЛЬЕВИЧ. БОЛ БЕШЬЬ УКХАЬА ДЕШАЬ ЭОЛА ЮО. КОМАРОВ КОМСОРГ, «БОЕВОЙ ЛИСТОКА» РЕДАКТОР ВА, МАССЕЙХАЬА ХОРЖЕВ ВЛКСМ КОМИТЕТА ЧЕНАЛЛА.

ДІАДАХАЧА ШЕРА ШОЛЛАГІА ТЕХНИКУМ ЧАХХ А ЬЬКХХА, ЛАЬЬЧІЙ БОЛХ ДИКА ХОВШ ДО МИСТЕР ВА ЮЬ. 1977 ШЕРА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ ЯХЬЕ ЬОТАРАШ КРЕМЛЕСКИЙ ПЕНЯ ЮЬЕ СУРТ ДЕЬХХАР КОММУНИСТА ПАВЕЛ ВАСИЛЬЕВИЧ КОМАРОВА.

Дукха ха йоаЦаШ нарте РЕШЕНЕШЦА ДУХЬАДОЕНА ДОЦА ЮАЛЕСТВАШТА ХЬАЛХАШКА ЛАТТА ЛОЦРХІАМЕГІАРА ДЕКХАРАШ. ЛАДУГІАРАШТА ХЬАЛХАШКА ХЬА

ПАЙДА БАРГА ДОЛХА НАЬКЪАШ

Сунженскин районда Орджоникидзе цІерагІча колхозе дуккаха хІана денз хьвалала кьаькъаган хьабогІа хІеанга хьайбаш лелдерзан бан. Царех ба йижарий (даккехьарча сурта тІа вардехьаргА хаттехьа) Хамчароева Зайнаи, Оздоева Хамсатн, Гандарова Совдати. Тхьо шу хьалхх бьаькаб уж колхозе фермие баьхка, ц хана денз цига ба, дикагІболча кьахьегамхоех а лоархІаш.

Йоллаг1ча сурта тІа — кьона доярка Гандарова Роза юртарча школе ятт кьаьсс яьккачуа тІехьаг1а ешаг хьеббаш лелдерзан говзаг Іомае. Цун балха ранза ба боахама кулгалхой.

Кхоаллаг1ча сурта тІа — Хачароева Зайнан шийгарча доахах цхьаьне даьча Іаьнгатца. Хьайбашта г1улакх делга, кьаьстта а Іамигучарна, Зайнана дуоха дезаш г1улакх да.

ИтгІаг1а ятІаьнга — дикала пятилетка хилар анка жеттадеча Грозномски г1ирий комбинатан г1ишлоша чІоагІа кьовсам лоаттабу производства эффективности балха дикаьн лаккхьара, арахецца продукци духьг1а, дикагІа, дІаьдодар кІезнигаг1а долаш хилийтара. Цу г1улакх т1адерзадь дуккха балхан цу комбината болхлоша, инженерно - технически болглоша. Хьалхь а яьккха укг денношка болх бе йоллаьлийтай массик шера прессованеча болхлоша чІоагІа сатуьсаш хиина керда корпус. Цо йІаьнгІаьдолийт цхьан сменагІа эрасеннаш тайпа продукци 150 тонн духьг1а хилийта. Цул совг1а дикка дуккагІа хилар кийчьеча продукце ассортимент. Кьалбеседа - Ковзаев духьхьашка укхаза арахецца а цхьа интр чуйоаца полиэтиленоан пленке чу расфасовка е а йоллаьй шура. Цох бомкка пайда баргІа ба производствена. ДІадахача шеранка шушшан юлаш хиина лах, шушшан хьаьхуьхьаш хиина транспортер муъхьаьнийй, шушшан йохаш хухаш хиина зе а пІенденна ДІадаьшнад. Цудухьа расфасовкин шура пролетариаьташ дІенна чу кийчьяргА дІабода мах дикка лохбеннаб, шера производственна хуьла лайда иттшш эзарашт семанш да. Хьалхьаьн шурийна расфасовка ерзйоллаш уххаза оттаьхьй шин автомат. Боаг1ІаЬа боаргаьрг1а болх дІабахийта торо хулийт цаг.

Иштта Кьаьлбаседа - Кавка-зе духхьашца комбинате «Іолдаш кийчьеча участок оттаьхьй уж кийчьеча долда дерзйга балхан механизированни кьисапе кхоачашдергІолда кереда оборудованн. Цу г1улакх кьаьчаьхь хьаьхьегА бахха йІаш йоллаш мукъьаьлийтар дуккха болхлой, дикка лаьхьтенай хьаьхьегамга овсарле, кІезнигденад эрасеннча продукцеГа дІадодар. Из бахьан долаш производственна шера хулаш бола пайда эзараш сомаш да. Цунца цхьана кийчьеча кІолдаш дикагІа хилийтара уххаза кергда оттаьхьй шин сепаратор.

Дешь дагІаьча берий хьаьшташ дикка хоачашдаьнна чІоагІа йоаьхо е йоллаьй комбината коллективо укх тІехььарча шерашкъ. Укх денношка хьа а йийла болх бе йоллаьолийташ и берашта лаьрхІа 50 граммагаргІа бІаь граммага хьаччашца йоаьла шурийна расфасовка ергІоаьла керда цех. Цо дикка кхоачашдергІда дешь дагІаьча берий хьаьшташ.

Комбинате кийчьо продукци дикагІа хилийтара ІІаьнгаьдаь а духха бахьаьн ду уххаза.

Иштта Кьаьлбаседа - Кавка-Арахецца продукци дикагІа дайкъе докхха беркат дІаьлаш дІа дикала доаддарга комплексин система производствана юкъьйоаьлаш хилар. Шоай ер сина Іолда продукцей стандарташ ларде а лувцаьн предприяте болглоша, инженерно - технически болглоша, г1улакхерча наха кийчьо шоай стандарташ. Укх шера пхи стандарт кийчьийй уххаза. Царех наг а хІара кІиргаГІа цкъа сраца дийнаьхьа продукце дикала да делга бола положени. Цига йизза анализ ю дІадахача кІиран арахецца продукци дикагІа хилийтара бола балха, нийсдена кхоачамбоаьдацаьн дуьн. Уж цІендаь дІадахара дола наьхьаьн белгалдоах, уж дизза чаьхдаьдар бахьтоккъе бола наг а болгалбоах. Шерра дІайоаьийт шоаш кийчьо продукци дикен тІехдикен мера а ца хулийтаьн кхьаьгаьг1а болча болхлой, семий, бригадий дикагІа йоаьла опыт. Уж балхан деш ладарах тІа-тІа дикагІа хулаш лаьтт арахецца продукци, хІаьта из во я аьина цьха рекламаш кхьаьчаьш уж шера.

Производства эффективность лаьхьара даьхье докхха новкъостал ду ЗІамигчуьн а докхачуьн а кхомбара, арахецца продукцера дІадодар кІезнигГа ра лоаттабеча кьовсамо. Духьхьала укх шера хьалхьара квартале комбината коллектив ер сина шоай ши тонн белгал. 34,3 эзар киловатт-сахьат электроэнерги, ши тонн условни доагор, пхи эзар сома маьха г1она йолча матеериалш.

«ТІехьаБусаран боагаш бе болхьа тхьаьча ростоваьний инициативаГІа шера социалистически яхь йоаржаньча цехий, семений, бригадий коллективашца шоай хьанар кодеаш лаьтт лелтка хьалхарча кхаь шера заьдин СССР керда Конституци ТІаийца шу дузана денз кхоачашъьра. Цу дикье яхьа бабьнаьрашца керлача кьаьсегаьна толамашца кхувл комбинатаьн коллектив болхлой, семий, бригадий дикагІа йоаьла опыт. Уж балхан деш ладарах тІа-тІа дикагІа хулаш лаьтт арахецца продукци, хІаьта из во я аьина цьха рекламаш кхьаьчаьш уж шера.

Производства эффективность лаьхьара даьхье докхха новкъостал ду ЗІамигчуьн а докхачуьн а кхомбара, арахецца продукцера дІадодар кІезнигГа ра лоаттабеча кьовсамо. Духьхьала укх шера хьалхьара квартале комбината коллектив ер сина шоай ши тонн белгал. 34,3 эзар киловатт-сахьат электроэнерги, ши тонн условни доагор, пхи эзар сома маьха г1она йолча матеериалш.

«ТІехьаБусаран боагаш бе болхьа тхьаьча ростоваьний инициативаГІа шера социалистически яхь йоаржаньча цехий, семений, бригадий коллективашца шоай хьанар кодеаш лаьтт лелтка хьалхарча кхаь шера заьдин СССР керда Конституци ТІаийца шу дузана денз кхоачашъьра. Цу дикье яхьа бабьнаьрашца керлача кьаьсегаьна толамашца кхувл комбинатаьн коллектив. Продукции мах лаьхьара ешаг хьоаьдаьнна ер сина ер уххаза. Шоаш ТІаийца декъаьрш толамашца хьоачаьн а деш, хІаьнзлехьа кхаь шера план ыйі Хренова Мария Лаврентьевнас кулгалдеча мах-дадатта кийдеча шера коллективоан Бурлакова Мария керте латтача бригадаьсан.

Б. КОСТОЕВ.

ДИКАЧА НАХАХ

ШИЙ БАЛХАХ БІУБЕННА ВА

Сунженски довкъашца хІара дІенна яхар санна хулача йоаьчаьнна ишкъ толлабаьлар. Мехкодьаьтта вышкаш яг1ача кхачалца доаьл наьхьаьн шаьрагІа, цІенагІа дагІар: бульдозераш лелар ух тоадеш. ТІехььарча вышкал тхо тІехьадаьлча новкъьара зоттт алсамо хилар.

— Вайла хьалха машина яхай укхаза, — аьлар шофера.

— Из Сайт-Іалие «Жигули» я, — аьлар сона уллув вагІаг. Сунженски района юрта бохьама управленте керттерча зоотехника Аушева Бийсолта Абкара. — Из массанаььа г1олла чаккъаргаолаш ва.

Цигта дагадехар сона хьалхарча дийнаьха ДІийаьха Шеча Эскара цІерагІча колхоза партийни организацие секретара Реутов Виктор Александровича шоай боахаме хьалха латтеррзе. Цудаш жа Іунах Шайхаев Сайт-Іалех аьннар:

— Дика болхло, тешаме новкъост ва тхо Сайт-Іалий. Боккъаллар аьлча, дуьнарах тІешаргьаг — из ше бІаргаго бе ва, волчча тайнара вовзара. Іохкера шийн кьамаьл чаккдолаш, ІІаьхьар. Цул совг1а: дика волитлаш а, ва. Цох ялде мегаргда.

— Машина дика лелде хозр мара вохаллургвадар «Жигулена» цу новкъа.

Гобьькъаш сийнача бьаьца гуьнаш латтар. Форда тІарча талІеш тІа санна гувна тІа йоаьлаш тІаккха хьайла яккхаш йоаьр тха машина. Гаьнгара бІаргаийра тхоьн еттачу кирпишкаьх як кошараш. ДІахьежача уж таьна на хете а цига бода никъ-м кхоачалуьн банар.

Комгарий доккхача конна да ДІаьлаьккачара чудийрзача жеГа хьежаш латтар. Са бІаргг тІаьаргр шоГаргг лергача жена. Из эийнача ферма заведующе аьлар:

— ХІанз дукхагІдола Сайт-Іалие жа лергча даьнзад. Ца дехаргаш шийна довзаргдолаш, уж доккоздолаш кийчо еш ва жа Іу. Тха коллоье хІанз а цкъаь тхьаьа жа Іуьо даьдаьн из г1улакх. ХІаьта Сайт-Іаьле іохедиса жа дахха доладоаьл а массаьдолча хІаманца кийча ва.

ПІайха я кошарашца. Дехахчул тІехьаг1а жаи Іоахарийн чуоттадог, уж фега арадаха кхеттаькал ыйі. Теплякаш я кердa баь іаьхар чуна. Жіана аьлча ва бейсаи йийла я. Массайола инвентарь кийча я.

— Тха эгтара гаьнара участок я, — йоаьх пов. Реутова.

— Боккъаллар аьлча колхоза керттерча специалистий масса хана укхаза хила, тха бІаргг дІаккача тарлаш. Тхо сатийна да Сайт-Іаьл уххаза воаьна хаьа. Жен боахаме дІа мел доладу ду дика г1улакхаш а цуьн хьалхленна дІадоалеу.

Жа чуьлькьа ваьина Шайхаьв тхоца кьамаьл де пагІаГа ваьлар.

— Поменеиеш-м дика я хьа, Сайт-Іалие!

— Иштта хьалашка-м болх бе хала дацар, — аьлар жа Іуьо ший боахамах доккхал дош.

— Бакъда, хьалха иштта дацар. Г1улакхаш дог яккхарг1оалаш яр юхьиг.

Ийс шу хьалха Шеча Эскара цІерагІча колхозе из жен боахаме бе болаеванаьна хана уххаза шорта буьу болаш ішьа-ра бай мара иьхьакха г1ишло ешар. ПІехь кхоале йоаьшш, жа Іуьй вагончика чу болаш шелал тІаера, лоа диллар. Цу хьалашка хала дар йоккха опыт Іолчоа а. ХІаьта а ца дойташ кІалхардьахьар цун бригадо жа.

Хьалха шек хиниача кьолхоа кулгалхой цох йоІа уйла хьаьцаелар. Іуьо тІехьаГІа дахнача жерчий Іуьо делар цунга. Дукхкхача шеранка же тІа болх бальна наха дийнаьчоч, кинишан тІара, журналаш тІара жеиарча балха «кьаьлдеиех» кхийнача Шайхаьева шеранара-шерагІа жен продукци лаьхьаьн ший цІи іІахазийтар хьалхаГІа боахаме, тІаккха работе а ерригача республике а. Юрта боахама кьаьхьегамхоша аьттуа боаьшш зинача шера а кхьметтел республике цін хеаача хьалхьалаттачарна карагІ на дьаьнар дин къонача жа Іуьо. Из ІаьдаьІте бойкъа толам бар: хІара бІаь жийна тІехьа 145 Іаьхар хьалкхебир, хІара устагІан тІера планал совг1а 200 грамм дика тхо даьккхар.

ДІадахача юбилейин шера по хІара бІаь жийна тІехьара 146 Іаьхар, хІара устагІа тІера планал совг1а 160 грамм дика тха даьккхар. Иштта толамаш дахарах паччахьалхенго цунна делар эгтара лаьхьаГІа долча совг1ат — Ленина орден.

— Из тамашийна саг ва. — Йоаьх колхоза партийни организацие секретара В. Реутова. — Іай боарамал тІех шелал эгтачаа е е аьхьи чІоагІа йІоьхаш хилча а тІама новкъа доаьдаьн санна лаьхьа хьоахамаш даьха карагІдолаш цунна.

Дукха профессеш хийцай Сайт-Іалие укхаза балха валехьа. Бурвудеттача болх баьб, ферме скотник хиннав.

— Сайт- дего къоьабаьлаьчу иьаьхь тІа ваьнаьв со хІаьта, — йоаьх Шайхаьева. Цул совг1а цхьаьна а правительственни совГІат денна сона Къаьхьегаьна Шеча Байрахьа орден.

Цу дерригне са балхаьнара, безам совбоах, кхы а дикагІа хьаьхьегА деккарийла ву. Цудухьа укх шера аз ТІаийца социалистически декхарашца а ниэхьала дар: хІара 100 жийна тІехьара 150 Іаьхар хьалхьебергба, аьнна. Хьахиннача Іоахарашка диллача из декхар тхоашта тІехьхоачашце карагІдаргхиларх дог тийша ба са бригадера наг.

Ше дочех хьаухар дега маьхетта берзте хилар из ба сатийна хулаш аттара боккхагІа бола Ший балхах біубенна ва лоІам. Цунца дувз денал долча а ЗІамигача саго ший вахара яра.

Денгара-денга вахаро дуккхаГІа ДІадехьІга кхетаьлаьча Сайт-Іаьле ше хьалхьа яьккха йінъ класс кхоачамбоаьцилга кхета а даь, сайрийнарча школе деша ухаьн, бархІ класс яьккхай. Со торо хилийтар цунга осеменаторий курсаш чаккъьхьа а. Из говзал карарзаьр бокххача лоархІаме дар. Кошарашкара 45—50 километр таьнна станице осеменительн пункте лехка дезар хьалха жа. Жерчашта из ниьъ новкъа хулар. Из бекхтокъаме г1улакх хІаьта шийна дІаг1аьнйаьз жа Іуьо. Жий Іаьхар бусарг6оаьцаш дийнаьхь шозза чакхбоаккх из болх. ХІаьта «лазаращта духьхьа еш йола ветеринарни профилактика а Сайт-Іале ше кхоачашъьо.

Озлаш ма-хиллара, ший кулгацца «когаш тІа оттадаьл» по из Іуьл. Юхььанцара цунга ІаьлучуьА хана денгара-денга эиалуш хилача хьала тІа дар жа. Цхьа біаь гаргга жий когаш тІа ца оттаьлуьр лаьхьа уллар. Цариз Іунаг деш хиннар бехкхоаме а эза, колхоза правлене новкъостал де вахийтар С. Шайхаев.

Ранза-м хилар со, — йоаьх Сайт-Іале, — цьаьаькъда, когаш тІа ца оттаьлуьр лийта ухха жерч біаргаДІаьчу кхеРам-м эттар са кер ву.

— Іу цьаьа тІа кхаьна жерч кІалхардаьха атта дацар, цул совг1а ер дахка дезденна а дар цу хана. ХІаьта хІанз из дерригА тІа сана дагаьч цунна. — Балха «хьаьйленца» ювш оаьл тхога дуккхаьнца, кхьметтел тхо санна барша оаьлаш а нийсу. Фу аргда ца ховш дуьн лоаь кокъаьнгА эІалла ер. Іоахарийг жерчашта тІехьаГІа хьаьхьоастадаьца чІоагІа бІаргг ложкаш Іуьаьл ца дича лаьр кхетта ера тІа тІаргг. Іаьхар бабьчо ер ... хар бабьча хьалхарча 40 ден — буьсн біаргг вІашка да буьлаш Іунал де деза. ТІаьдача дьаьтта Іаьхар бобкинйтачу ер ца, чен дазар хиле ла. Аз сай балха тІа керттерча дьаьхе из ха лоарарр ловрхІ; — йоаьх ціи хелача жа Іуьо.

Дика производственни хьалларах тарра хьинаре даьхьа колхоза, районна обществении вахара юкъе. Из колхоза парткома а партте райкома а член ва. Уж декхарашца боккхаьча бекхтокъаміца хьоачашцу по.

А. САГОВ,
та соб. корр.

НАЬХА САКХЕТАМ ЛАКХБЕШ

КПСС Октябрьскин райкомон хьхьанцарча партийни организацией йоккха терно тІаурийт нах бахачча моттигашка агитационно-массовни болх бара. Из болх лерттІа дІабахьаьра парте райкоме вІашатІьелла районе Совет а. Совета заседане дуьнуьхх тайпара деношш: «Н. К. Крупскаьй цІерагІча культура Шеен коллективе нах» бахача моттигашка - массово-политическни болх вІашатІьехьбаьккхарах, «Берашта аьхьи салаІа найдаш ешйеьчеьрах» иштта хьхьаьрах.

Нийса а ший боагІ-боагІаГІа хана а из болх дІабахьаьра районе вІашатІьелла и микрорайонний общественности 17 совета 6 агитпункти. Дика болх бен я №№ 16, 53, 25 болча школашца цу г1улакха вІашатІьехьна советаш. Цу пайдаьнна г1улакх дика дакъа лоаьшш я Э. Сарнсьина председателн цу вагонин депора совет е. Цу 15 сагах латтача Совете чубоагІа вагонин депо, № 108 болча школа викалаш, милице участковни инспектор, улични комитетийн новкъостий судийн председателаш.

Совето ший массовни мероприятеш чаккйеаш Н. К. Крупскаьй, цІерагІча культура Шеен. Уж ший тоьлаш мероприятеш чаккъьхьаьчаьнна машинаьнна бувзама общежите агитпункте а.

Парте райкомон, райисполкомон, РОВД график оттаьхьй района кулгалхой бахача нахана вІашатІехтаьра, гражданий сходаш яра, улицийн цІейш чаккхаьхьара, иштта кхаьнна г1улакхаш дара. РСФСР Кердача Конституце проект ювшаьнна хана гражданий сходаш чаккхьаьхьар тха районе. Цига кьамаьлаш дир района дуьнкъа кулгалхошка.

Л. ЕВЛОЕВА,
КПСС Октябрьскин райкомо инструктор.

Партех болча марксистско-ленинскин зьехьма Іилман анализо, социализмн коммунизмн хьалъара перспективашн дуьнен революционни процессо ухх тайпара вывод яйтт: обществе дегІаьра кулгалдеин лостам тедацен болх ина хилара тарра марксистско-ленинскин партеэ эшаш я коммунизм боьхьонца хьалъььхьаллаца.

ТІаккха малиаГІа хьалаш хиле дезя КПСС ший кулгалдерен лостам телареи лоархІам чаккхбаьрах?

Хьалъегамхошкен цун организацешкен диллача ший кулгалдаьра ухьаьг КПСС-о ваьхдаккха йиш я нагахьа санна болхлой класса, берригача кьаьхьегамдой хьалъле лелаю отрда ше хилар боьхьонца ІІаьхьоп хилча. Этгара дикагІа бола, хьинар долен кестам болен, коммунизма ялеаллаца мутІаьра бола кьовсамхой вІашатІехетаьр йола парти В. И. Ленина образно аьннача тайнара шийна чуловашш я вай эаьмн хьаьхьал, сий, эхьзадеа. Ерригача исторически хиннашка парте шийна чу а лийнал хІанз чу а луьр болхлой классо хІаьта ятта да лаьхьегамдой хьаьча доаьхьошка мел дола хьалхьалаттар, прогрессивни, влияни ешмел дар. 75-ш хьалхагІа. РСДРП 11 сезда йоаьхьа хана партемассехь яттт эзар саг вар. 1977 шера І-ча июне КПСС-е 16,2 миллион коммунист вар. Из хІа йиш я моттигеча партийни организацеех а. Масала, Нохч - ПІалгІайнен партийни организацие, хьалхара эрси решволин болаш массехь. иттт большевик волаш ший нийсдІа а болабаь, тахан ший мугІаранца вІашатІехкаш и кьаьхьегамдой тайп-тайпарча ётрадеН 45 эзар викал. Парте мугІаран дегІаьхар — объективни тенденци. Цхьаьбаьхьа из дан парте Еррига-ньхьегамдой хой ший мугІаранца хьаьчаьш лерІаьн лерІаьн хІлар. Цу дешь хоалаьмбеш йола цун принцип хиле а хиннай я а я дукхаьг ниьлаь а лоаьшш дикагІа диллА ший мугІаран дегІаьдоаьлдер.

Еррригача хьалхь парти а Марксистско - ленински партийн организационно хьаьрг кертера принципш я демократически централизм. Централизованни кьаьгІаьра ларда тІа мара болхлой классен цун соьхинай низаш вІашатІехкеш, уж де лерхІаьча цхьан хІаьнан тІадерзадаьл парте. Цунца цхьана парте юкъьара лоІам, цун цхьоаГІо хьаьхьоала йиш кollективо мара, вешта аьлча демократически наьхьаГІа мара.

КПСС Уставе Іаьнзаьл ян, демократически централизм ларда тІа. Цу принципа кулгаладу еррига органаш лохьхара дерз лаьхьеьа хьаьхьоала йиш я. Цо йІаьнгІаьдолийт ІІаьнгаьдаь а ду. Цунна дола кьаьга тешаьл да КПСС ЦК Пленумий созаьнаш. Цу хьаьхьеьа бола я КПСС ЦК совьа тІа белгал ма-парра, еррригача г1улаьхьаьнна кьаьстетаьнна хьажжан тІаьнзарча хьалшоца хьаьстетаьнна ма-ньхьа доарХІам болаш да. Цунна дола кьаьга тешаьл да КПСС ЦК Пленумий созаьнаш. Цу хьаьхьеьа бола я КПСС ЦК совьа тІа белгал ма-парра, еррригача г1улаьхьаьнна кьаьстетаьнна хьажжан тІаьнзарча хьалшоца хьаьстетаьнна ма-ньхьа доарХІам болаш да. Цунна дола кьаьга тешаьл да КПСС ЦК Пленумий созаьнаш. Цу хьаьхьеьа бола я КПСС ЦК совьа тІа белгал ма-парра, еррригача г1улаьхьаьнна к

Спортан лаьхьана

Вежарий законгIа

ЙОЛАШ Я БАЙКАЛА ЙИША

Саррахьа мара кхачанзар тхо «Суьд-Батор» яхача гидрологически поста. Цун цаI мара йолаш белгало — «12-гIа километра оала машинашкъа разъезд. Уьказара кулг IаькходаIдича дIаькхоачаргIолат гарга да паччаьлаьхен доозуь, хIинцца тIа йIца ну оагIорахьхьа яр состав.

Хозал даладоалаг Селенга уьказа тайжа да. Шинговрв а гIавина, куро лоа из СССР доаьсIогахьь. Тхона хьалхавайна венача гидрохимийн дувцI: тIаьхьожма створ уьказ. ДIаIа мотиг коррогьаш. ДIаьхьа бIаьшер екъаелча деиз уьказзара йийр монгольскин советскин специалистаьга бетта тIаьхьаза проблема силинийскин хий. ХIара хьамассаза ца чIогаттIа тохкам бу: дикала. хIина состав 15 компонентаен хьоьхьаелаг а хьаьжа. Ер санна пост я хьаьв СССР территоре тIа я — Наушек район.

Хина дикалга доозонаш дуьла хьийжа IаI. Ер ну даладеча деиз, гидравлический поста хьаьв (Монголе дуьхьашца) Орхона тIа. Хар тIа, Селенгеа хьаьхетачи кхача хIиц тIа. Уьжьй дерриг а чулоаца гидрохимически суьг уьттаьлайта, поста шоозза заседаниен ечаь даьрзIа бIалхаз деча группашца ну мехка лоарIамеча хинбоахама комплексе. хIин лорадаьра чакхьаьн еза мераш кхоастаьрга дахаьна аргIоваца кийса даьнеен IалашьйайтIа. Цунна бола тешаме гаранти — МНР-ий СССР-ий хьалхьашца юкъера вежарий IуьдахазI. Уж цун да правительствашца юкъерча соглашеннеех, хIаьта иштта МНР-ий СССР-ий юкъерча хIин ресурсех ваетаца пайда эцарзIа лорарзIа дича советски а монгольски а правительствийн соцмех.

Правительствашца юкъерча соглашеннеха белгалдаьна бал дийг доархIам а масштаб а меа йоькха ц а йIца ю: Селенга а цун еррогана бассейна а кайсерин даннеш да хIина. МНР территоре тIа дукха хIина да эцашан 600 километр ниьк бу ю. Бассейн, дерриг цунах хьаьдетаьлаг хIин а доаьш — 28 миллион соьга гектар-я. Селенга бассейне воркI йоькха город, 96 поселокх сомонийн центри я. Уьказа дах Монголе бахача беррийча нахах кхоалаг1а даькъа, болх беш я еррига энергетически, горнодобывающийн, пIаьгаьн, кхачан промышленность предприятеш, хIаьта кIезига ю уьказа гоьсозашн юртболхьама обединеенийн. Подсоединаш хьаьхьоьхьаьга тайнера, 1990 шерга кхоачаш «хохаметаоттаргIоладаш» гIулаьхьашца дIадохийтаьш доза хий Селенга бассейна 7,4-заза лаьхьуриг, шора, 1,73 миллиард куб метр-га я кхоачаргIа.

ТIаькха Селенга-м дуьнен хьалхьашта юкъера хIин ма дийг, СССР территоре тIа даьлча мэ долий из 399 километр, цунгI ер ресурсий пхьаолоча даьхьах Бурятски АССР экономика пайда я эцийг. Эгнин-Гол яхача хиг IоолIа планста щIа жIовьхьар вIашагIаьхьа Селенга: монгольскин Iам Хубсугулин советски — Байкаьл. Цу шин хьаьжарна эмаш «IоалаI гульергIашка» (дуьхьаьл Байкала чу да дуьнен тIаьрча тешача хин ерригача зинаоий дийзаьгIа даьлаь) — дуьхьа хIамаш, да цIьхьаьрга доаьш. Хьаьлгар цIьхьаьрга да шинна я IамаI. Шаккхе а цIи хезя ба чура хиш цIенен хьаьгаьн хиларгIа, флорацин фауначеен; оцаш морашц дучеен. тIа геттара кIенача бола е кхы вIалца йоьдна садоахха хIаьнийн баьшонеIашн дуьхьа йолаш хиларгIа, шаккхе а дуьнен тIа хIинна а кхы хурйийна я экологически тоькьаьн хиларгIа. Кхетадеш я ла: Хубсугулго чуьг 69 доза хий, уж дерриг а IIалу цIьхьаьнене — Этин-Гола. Байкаьл чуьдоза 336 доза хий, тIаьхьа эрадоаьл цIа — Лигара. Лоацца аьлча, Iамарн-вежарий, хIаьта Селенга — цар йийна.

Цуьхьа Селенгаьга, цун бассейна тIа «сеца» Монголена саьнна Советски Союза а IаIьмаьте лоарIаьне йолаш дукха проблемаш кхоастаьлаг.

Мишта кхоачаьнна правительствашца юкъерча соглашенеш положенийн?

МНР-ийн бошаьна министрашца В. Б. Ямбобина, цуьн заместителца Э. Дамбобина, хIаьта иштта дукхкача специалистаьга кхамаьлаш даьш оаха кхетайр соглашенин сурта положенийн лорарзIа да йоалаш кхоачаьнна хIин хилар. Уполномоченийн а ерригача вIашагIаьхьийна группийн а болх вежарийн доттагIаьга хьалашка, вIашца дувцар боьхонца ххетадеш чакхбоал. Из бахьан долаш дукхкача хIамашта барташбиьхьаш, эгтара хьалха бассейна хIинцца мел бIехдоаьна, сеца бIехду таькара дешашта а кхеташ.

Иизаш вIашагIтохкра иштт гуш я. МНР-ийн правительствийн совето кIезиг баьв хIин ресурсех пайда эцийг а ч,ув лорасеца а тодаьра де дезарех. Из, боьхонца лаьрхIаьна, эгтара хьалха кхечу приятелийна чакхдаьлаьна хиннца Селенга бассейн бIех ца йIтара, хиш пIенду гIишлоп хьаьлгар, доалха хIин хьаьхIара пежим да тадхIотара де дезарашца ч,у а лоаьшан йолча мерай шерпрограммийн я.

Балхдан дика лел. Доаьзонна йиеге меттел селенгийнан бассейна дукхкача долхача хIин тIа а хьийийлIай хIин мел бIехдаьдеи секо бIехьаьна хьажарна уж. бIех ца дайтара де дезарашца белгалдаьхарн йоьна гидрологически посташ. МНР-ий СССР-ий хьалхьа боахам — дегIаьхарна дьаьтан хьаьгаьн ешилара хIин ресурсеех пайда эцара боьхонца йолча учета юхь дIайоллийн. Маьнхьеьна а хьоастаьлаг Улан-Баторе. Дарбхьаьн. Суьд-Батора фактически мел хий эцаргIа.

Суьд-Баторера юка доагIаьн Селенга Бистера лаьхьача пуьрIа тIа даьлар тхо. КIотаргаштта юкъе шорттIина луьш хьаьг бар — чкъьарийг лувнарашц. Царна дIаIа да волаш мишта Iа?

Ун йисте тIаьленаш увзаш доагIаьш чкъьаьхьеч. Селенгах, IаIам лорарзарх дола кхамьаьлаш дика вIашагIтехьдоаьл. Шийдаьлх (тIехлаьхьа дувца барзкъа) а дувхаш, цогала шIекъ кий а туллаш волча чкъьарийг лувнаш вахьлаьна ха яьхьа сагоа дуьн сфрацушки Рома, итальянски Ло, испанскин египетскин бIехя хиш чуха Средиземни форг IIаьхьабеш латташ хIаьнарг болча заметка тIа ше дийлначох. чIогаIга. рабзо воаьшан ва яз. 16 Средиземни форда бIехстеча паччаьхьаьлеш кулгаш а яздаь болча Барселонски конвенце тIа цIьхьаьнка хIина аьнадин ва кхоачаш на еоа кергдолчох, чIогаIга ратификаци а яьхьи цIьна IIаьна з яьх паччаьхьаьлено мара.

А. ШАПОВАЛОВ,
ТАСС корреспондент.

Альдо Моро лочкъаьвараьш вийнараьш лохаш йолча хана итальянски полиценга Рима гIаьна йоаьшан коравьй Итале паччаьхьаьленна кьайIагIа ц-ламаш деш ярех йолча цIьхьаьхьа цIьхьан организаце кьайла леташ хина база. Хьаьш доацача цIьхьан цIен подвалачура коравьдаьд дукхха герз, цу даьхьс автоматаш, пулемет, 30 килограмм гартга взрывчатка.

ЮПИ—ТАСС телесурт.

Малхбоале шерра йовзаш йолча турпалах Фархадахь хоьача Ширинаьхьа йола легенда дарзе лаьцна «Бехамах» легенда» яхача советско-турецки кинокартина. Из дакхха доладаьд Туркмене «Мосфильм»-ий «Турга-фильм» яхача студенте. Дуьхьа эпизоаш йовзаш, латт Нисм — хьаьхарг-на Парфе столина йистошка. ПреданнеГIа уьказа, дукхха бIаьшерган хьалха хиннай легенда тIа ювцаш йола событеш.

Режиссер - постановщик кIаьнаьна ю автора Азербайджански СССР халкъа артист Аждар Ибрагимов ва. Продюсер — цIи деза турецки кинодеятель Пьямаз Дуру.

Керттера роль довзаш хургва туркий актер Фарук Пекер (Фархад), Кирова тIеьнгIаьнгIаьнгIаьнгIа операн балетен Академически театра актриса Алла Сагалова (Ширин). Фильме иштта дакъа лоцаш ва Мирошниченко Ирина, Папанов Анатолий, Джигарханян Армен, Самойлов Владимир, Искандеров Аьхьа, Довлетов Ата.

Кино доаькхача дакъа лоцаш оператора Петреченко Константинен художника Кирс Владимиран.

СУРТ, ТIА: фильме керттера ролеш довзаш бола Алла Сагалован Фарук Пекерн.

К. МУРАДОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ФУТБОЛ

ХЬАЛХАРЧА ЛИГЕ

СССР ФУТБОЛАХ ЙОЛЧА ЧЕМПИОНАТА ХЬАЛХАРЧА ЛИГЕРЧА КОМАНДАН ТУРНИРНИ ТАБЛИЦА

10-ца июньца диллаьча

Команданш	И	К	Н	Ш	Х	О
1. «Крылья Советов»	15	9	3	3	19—10	21
2. «Кубань»	15	8	4	3	23—12	20
3. «Торпедо»	15	8	4	3	23—16	20
4. СКА Р.	15	7	6	2	19—10	20
5. «Днепр»	15	8	4	4	24—15	19
6. «Карпаты»	15	7	4	4	16—12	18
7. «Таврия»	15	6	5	4	23—16	17
8. «Спартак» И-Ф.	15	7	2	6	18—24	16
9. «Динамо» Мн.	15	5	3	7	20—15	13
10. «Терек»	15	6	3	7	20—21	15
11. «Кузбасс»	15	5	3	6	17—17	15
12. «Калгарин»	15	4	3	8	17—14	11
13. «Памир»	15	3	9	4	14—14	15
14. СКА Дн.	15	3	6	6	15—20	12
15. «Металлург»	15	3	6	6	13—21	12
16. «Шинник»	15	3	5	7	8—13	11
17. «Динамо»	15	4	2	9	10—21	10
18. «Динамо» Л.	15	2	5	8	15—22	10
19. «Спартак» Орд.	15	2	5	8	10—21	10
20. «Колосок»	15	2	5	9	14—25	9

ТХА БИОЛОГО-ХИМИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Ше болх-беш волча 40 шера мелхьа просвещенийн хьалхьа боьхаьнан итташ эцарзIа кийчьаьй Нохч-ГIалгIай паччаьхьаьлехен университете. ХIинца университете деиллаш тхо кIар совгIа студент ва. Цун еррогтера факультетех цаI я тха биолого-химический.

ГIилма-техникийн революцийн дегIаьдоалаяра бола хIаьнарна IилмергIа болчо химеи, лоарIаьнарна IIам тIехьа-тIехьаьгIа лаьхлуш боагIа. Уж Iилмаш дIаьхо дегIаьдоаладаьра дукхха яхча дIаьхьийг вай мехка. Къаьстта чIогIа тергам тIаьбохийг биологийн, химийн, радиобиологийн, микробиологийн, цитологийн, генетика, зоологи, ботаника санна дола долча лоарIаьнарг доаькъош дегIаьдоалаьвара.

Iилмай дерригача доаькъошта юкъе шиг болх беш Iилмай болхлой дукхлаьра диллача биологи пхеларIа моттиг латт. Новосибирскерча, Ленинградерча, Ленинградски областерча а дешархошка малагIа профессеи Iомаре безам ба шун, ашца хьалтуьра 80 профессех вийлаьгIа йола моттиг биологе йIаьлаьлаьгI. Цу сиьха дегIаьдоаргIа Iилмаца деиллаш дешархой иштта чIогIа безам хилар кхетаьлуш ва.

Мел могар деи биологически Iилма дегIаьдоаладеча, йоькха говзаьл йола биологически кадраш вийнеча хьинарг даьхьа доагIаьш цаI вIашагIьолдаьча ужс барайтта шера хьайоагIа тха биолого-химический факультет. Шерра шера хьаьгIа отделенеш хьаьш бу сан, хIаьнца студенташ Iомабу дийнахьарчеи заочнийн отделенеешка. Республика предприятеешка, колхозашка, совхозашка болх беш барашта. Советски Эскаре IIулаьхдеш барашта даьрхьа болх беш я иодготовителийн отделеин. Тха факультета пхе кафедре болх беш тхьаьа иттт совгIа даька говзаьл йола преподаватель ва, пIерех дукхагIа барашца учени стеьпень йолаш ва. Факультета кергте латт опыт йола вузовски болхлоьнан доцент Н. А. Рашкевич, Сита анатомеи физиологеи кафедра заведуюш на профессор Ш. А. Алиев, органически хьоме кафедра — профессор А. В. Сергеев, ботаника кафедра — биологически Iилмай кандидат М. У. Умаров.

Студенташца Iилман а дешара з болх беш ба опыт йола преподаватеаьлгIа-доценташ В. Р. Григорьев, Д. И. Ужахов, З. М. Маршаин, Е. С. Шкаф, З. Д. Сухина, С. О. Казаков, Б. А. Висаитов, Г. П. Яковлева, П. П. Соколов, Д. С. Семельяк, Х. Ирисханова, Е. С. Лизунова, Л. Д. Сажиева, кхьбараш.

Хьалхарча шин курсе студенташ Iомабу общеобразовательни программаГIа. Кхоалаг1а курсе дIачувьалча студенто ший лоIамагIа хьаьрхьк шийна ела специальность, тIаькха из цунга хьежжа кафедра дIаг1а а чIогIа1ьу. Ухаьза цун Iомае бина а шийна хьаьш доаьш йола моллагIа проблемаш. Зоологе кафедре Iомаю дукхагIча даьхьа вай республика чIогIа дIаьхьийг дола хьайойайн оаьхарийн нахар. Цу гIулаьха республика масее мIийнашца уьхьаьн Iилман экспедицеш оаьхьа, хан-ханнаьха кхаьшкара практикашц хул. Хьагулаьвна материалех Iилман статьеш кхьаьн, дипломни балхаш кийчьу.

Ботаникка кафедре Iомаю республика флора. ЛоархIама проблемаш Iомаю студенташа сагаьа анатомеи физиологеи кафедре а.

Вай республике чIогIа дегIаьна мехьалыьта химически промышленность я, шерра дIаьдаьржад комсаш леларга я, цудухьа хургболча химикашта де Iамаш дуьхьа хургда.

Тха дукхкача студенташа даьхьа лоаьд вузашта юкъерча студенчески Iилман конференцешка, хIаьта цар болх цига мота а бу. Цхьайолча хана дипломни проекташ язъе мелха центральни вузашца а ухийг оаьха студенташ.

Деношрах дина кхеташ бола студенташ шоай дешар дIаьчаькдаькъа мехка йоькхагIа йолча Ленинградски, Ростовски, кхьяраш санна йолча университеташца дIаьхийг.

Университете деша доагIаьрца хаст-каста хетт дийна баьхьа болх мичаьхь бе безаргба шоай яхаш. Цу хаттара дола жоп да — дукхагIча даьхье Нохч-ГIалгIийчи школаьнца Масала, тха факультет чакхьяьккарех пхи сар юкъерча школай директоршца ба, масех выпускникех Iилмай кандидаташ хиннаб, дарех цаI — М. У. Умаров — университета ботаника кафедра заведуюш ва, шин сар заповедникашка Iилман болхлой болаш болх беш ба, хIаьта хIаьнз комсомола Нохч-ГIалгIай обкома хьалхара секретарь волга Г. Эльмурзаева я тха выпускник ва.

Иштта я тха биолого-химически факультет, хIаьта парте XXV съезда хьийжа новкъа, СССР Конституци хлочаш а еш бIубенна гIа боаьхьан хьалхаьнкхьа а йода из.

Т. ТОЧИЕВ,
Нохч-ГIалгIай паччаьхьаьлехен университета доцент, зоолог кафедра заведуюш.

№ 6 ПОЛЧА ГРОЗНЕНСКИ ГОРОДСКОЙ ТЕХНИЧЕСКИ УЧИЛИЩЕ 1978 — 1979 ДЕШАРА ЦIЕРА ДЕША ХьЕХ

Училище кийчьу профессеш йола специалисташ: кхачан товарий продавецаш, промышленни товарий продавецаш, контролераш-кассираш, общественни кхачан повараш, кондитераш, оператораш, кога гIирса тIаьтохачоь лобоохараш.

Школаш бистехьа хьамсара новкъошта, дувла тхо долча деша, Iомае хьалха боахамах эцаш йола гIулаьдаьш!

Деша дIаэцара уьлееш:

Поварш — 10 класс йыккхараш, дешара ха 2 шу.

Промтоварий продавецаш — 10 класс йыккхараш, дешара ха 1 шу.

Кхачан товарий продавецаш — 10 класс йыккхараш, дешара ха 1 шу.

Контролераш-кассираш — 10 класс йыккхараш, дешара ха 1 шу.

Сберегательни кассаьта бола операторашца — дешара ха 1 шу.

Кога гIирса лобоохараш — дешара ха 1 шу.

Деша воагIаьчуна хIинца дезаш:

Аттестат е дийна хилара тешал (подлинник)

Школера сина характеристика.

Диь фотокарточка (3 х 4).

Паспорт.

Продавецийн группашца дIаэцаш сецца горгде баханш болх наьх.

Училище дIачувIайаьрашта 30 сом стипендеш геч.

Училище болх беш я кружокашца: спортменин, хоровой, инструментальнойн.

Училище дIачувIаьш эцаьлаьнна кIа еаш.

Училище хьалхьоьхьачул тIехьалга дешархой бина дIаьхьежабу г. Грознерча предприятеешка я республикеца эрахьа я.

ДУВЛА ТХО ДОЛЧА ДЕША!

Училища адрес: г. Грозный, ул. Киевски ул., 46.

Училище воагIаьр ва яьхьа ю Грознерчо тролейбусца «Стройбаза» эцаьна из совхоза ахачIаьна.

Телефон: 3-58-27.

КОНКУРСЕ ДАКЪА ЛАЦА!

Нохч - ГIалгIай ССР республикански теннийн театр дIаьхьийжаьш нохчийн ГIалгIийн къаьнах болу, тIа наьна мотт кегаьра, къьра образованийн йолаш, театре болх бе ховрглоаш болча наьх актерийн - стажерийн группе дIаьнзбора йола конкурс.

Театра адрес: г. Грозный, Орджоникидзе цIеарта проспект, 98. Телефон 2-08-51.

ТЕЛЕВИДЕНИ

20 июнь.

I ПРОГРАММА

8.00 — «Хьа». Информационни программа. 8.35 — Iуйранца гимнастика. 8.55 — «Орлеанскийн ранте» лестуьде юмаорш Социалистически Хьалхарчо Турнираца хьалхарчо пресцешне тIеьхIаьнгIаьнгIа А. Кравнуцкаца вIашагIхетатар. Киевски «Берий лайфон». ЦхьаьлагIа даьхьа. 9.25 — Л. Малюгин. Лесин Украинна цIеарта Киевски академически русий драматическе театра «Бедаме да са ирах» яха фильм-спектакль. 10.30 — «СибирегIен Гаранча МазхбалонгIен» — Ленинграднера. 10.45 — Шахматни школа. 17.15 — «Хьа вайна книжкаш». Лев Кассиль. 18.00 — Кехьадаьлаьнна. 18.15 — «Дуьнен хьалхьа ю». Турнир. 18.45 — «Спортдаьтта» турнир. 19.55 — Бетга стуьдI». 19.35 — Ленинскин комсомолна 60 шу дезарга. «Тха говзаьлаьнна дIаьнга» яха художественни фильм. 21.00 — «Хьа». Информационни программа. 21.30 — Футболна болх дуьнен чемпионат. Голландин ГIалгIийн хоьмаьнца Мехкан ГIалгIийна хоьмаьнца. Аргентинера передача. 22.45 — Бразилие вIашагIтеьна хоьмаьнца. Аргентинера передача. Ностальчьа — керадарш.

II ПРОГРАММА

18.00 — «Профессе хьаьжчаьнна уйлаяр». яха телевизионни документальни фильм. 18.15 — «Нохч-ГIалгIай ГIоллаш». Информационни программа (эрсий, ГIалгIай меттаца). 18.35 — «Дуьнен хьалхьа ю». Турнир. 19.05 — «78 шерра яьлий наьхьашца гIоллаш». «Шеьлеьнчаьнна» ялат чуьнца болаьрзIа». 19.15 — Кинокурнал. 19.35 — «Хьалха депутатий советашца». «Мишта кхоачаьнна гаржаьрийна тIаьхьаьрзIа». 19.45 — «Дега ондон гIайре». Телевизионни документальни фильм. 20.15 — «Баьнкстий уралски трио». Фильм-концерт.

21 июнь.

I ПРОГРАММА

8.00 — «Хьа». Информационни программа. 8.35 — Iуйранца гимнастика. 8.55 — «Аварийн тыьлаьхьа дешархошца». П. И. Чайковский. «Бурий лайфон». ЦхьаьлагIа даьхьа. 9.25 — Л. Малюгин. Лесин Украинна цIеарта Киевски академически русий драматическе театра «Бедаме да са ирах» яха фильм-спектакль. 10.30 — «СибирегIен Гаранча МазхбалонгIен» — Ленинграднера. 10.45 — Шахматни школа. 17.15 — «Хьа вайна книжкаш». Лев Кассиль. 18.00 — Кехьадаьлаьнна. 18.15 — «Дуьнен хьалхьа ю». Турнир. 18.45 — «Спортдаьтта» турнир. 19.55 — Бетга стуьдI». 19.35 — Ленинскин комсомолна 60 шу дезарга. «Тха говзаьлаьнна дIаьнга» яха художественни фильм. 21.00 — «Хьа». Информационни программа. 21.30 — Футболна болх дуьнен чемпионат. Голландин ГIалгIийна хоьмаьнца Мехкан ГIалгIийна хоьмаьнца. Аргентинера передача. 22.45 — Бразилие вIашагIтеьна хоьмаьнца. Аргентинера передача. Ностальчьа — керадарш.

II ПРОГРАММА

18.00 — «Профессе хьаьжчаьнна уйлаяр». яха телевизионни документальни фильм. 18.15 — «Нохч-ГIалгIай ГIоллаш». Информационни программа (эрсий, ГIалгIай меттаца). 18.35 — «Дуьнен хьалхьа ю». Турнир. 19.05 — «Дагаранчин Шеьлеьнчаьнна ялат чуьнца болаьрзIа». 19.15 — Кинокурнал. 19.35 — «Хьалха депутатий советашца». «Мишта кхоачаьнна гаржаьрийна тIаьхьаьрзIа». 19.45 — «Дега ондон гIайре». Телевизионни документальни фильм. 20.55 — «Дирмер». Фильм-концерт.

РАДИО

20 июнь.

6.30 — «Юртарга Iуйре». 6.50 — «ХьалаагIа шу — хьинаре хьаьхьагама шу». Сибагерлен мехьаьлыьта хонта. «Красный мелот» заьнаьра передача. (иохий меттаца). 7.10— Республикански газетий обзор. 7.22 — Ашарш (ГIалгIай меттаца). 8.25 — Хоамаш. 8.35 — Концерт. (ГIалгIай меттаца). 9.15 — «Ленинскин-ленинскин хьаьлане дуьне доаьш — коммунистическе хьаьвенаьгIа лаьра я» яха историческеи Iилмай лаьнаьна Б. Г. Габорова передача (иохий меттаца). 9.30 — «Хьона вай заманаьо» яха радиоиьрсех (ГIалгIай меттаца). 9.50 — «Нохчийн-Ингушийн. Хьаьвенаьгаьна Ал. матухьаева бесела (иохий меттаца). 10.05 — «Бола бе йолаьлаьнна объектан бола», ПМК-001 иохчарга передача (иохий меттаца). 17.30 — «Социалистически яьхьа хьалхьаьгIаргIа дола концерт» (ГIалгIай меттаца). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, иохий, ГIалгIай меттаца). 18.30 — «Сайраьнца Грозный» (горсете гIолла). 18.30 — Ашарш (ГIалгIай меттаца).

21 июнь.

7.10 — Республикански газетий обзор. 7.22 — Ашарш. 8.25 — Хоамаш. 8.35 — «НПСС ХУ съезда сонаьнца хьежжа кагоргоштта хьаьгаьнна кегаьра». Ингушетие тоьхьаьнна радиоконтерий. Хьаьхара бесе. 8.50 — «Картайнарга бригадин, тIаьрбаьрзийн». Ингушетие тIаьрбаьрзийн управленеи передача. 16.45—«Доьхьарг» (иохий дагаьра). Грозненски районера передача (иохий меттаца). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, иохий, ГIалгIай меттаца). 18.30 — «Сайраьнца Грозный» (горсете гIолла). 18.30 — Ашарш (ГIалгIай меттаца).

Тахан республике гIоллеи Грозней хувцалуьр морхаш а йолаш, IуйрийIна хьуьдбечий йолаш, ваьлбубсада секунде 5 — 10 метр чIогIа муьх а хьекхаш хилен дегра температура ресурсе 25 — 28 градус. Грозней хилен тарлу йолаш хилен тарлу температура бийсана 11 — 16, лийна 17 — 22 градус йIоьхьа йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехтюхкама секретара — 3-34-38; партийни хахарен культурай отделий — 3-61-46; промышленности отдела — 3-42-30; юрта боьхама отдела — 3-42-28; письмой отдела—3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отдела партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ05194. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул Маяковского, 92. Заказ № 4676.

ВАЙ ДАХА МОТТИГ ЦIЕНА ХИЛА ЕЗА

Нах чуйеш йола фусамашца, улицашца цIена лелаьра, хаьа мела хий цIена хиларо. нах бахача моттишашка ма-хьаьгIа дуьккаргIа гаьнаш, зиэзш дIадоIаьра сина унахIенно чIогIаьгIара тIо йарца цхьана чIогIа нохчийн ду цо вахаш йоькхьа яьхьара а.

Нах баташ бола моттиг хозьеш тоьйра вай мехка еча йоькхоь кхьаьгIа доаьш тешаш ду мехта чуйе фусамашн хьалхара, городашцен юрташтен реконструкци яра, канализацийн, гидрофикацийн, кIаьнкхийна системашн хьалхара темпашца цар боарамон.

Гуш ма-хиллара, царна юкъе доагIа санитарийн культура гIулаьхьаг а. ЦхьаьлагIа городийн юртийн санитарийн культура лаьхьара болх лоаьшача юкъе аьлча лаьрхIа ну гIулаьхьа йолча ведомствийн учреждениейн нисанца кхоачаьнца хьада. Боккхен лоархIамех бола из болх кхоачаьнца, хьалхьа депутатийн моттигера Советан, профсоюзийн организацийн, кхийола общественни организацийн юкъе а уьзаш, комплексни гIулаьхьаш вIашагIтехьдаьра деза.

Уьх тIехьарга хана РСФСР цхьайолча автономни республикашкен областашкен дIадоладаьд моттигера Советашка общественни санитарни инспекцеш вIашагIтехьийна. Царна юкъеболагIа мелиникни болхлой, интеллигенце вихаьлаьн депутаташ. Цу комиссеша гIулаьхьаш лоаттабу нах бахача моттигашкарга, хий хьайдеча хьасташкарга, тикашкарга, школашкарга, цурий-товарни организацийн, кхьаьна системашкарча санитарни хьалаштта. Шоашта гучдийна кхоачаьнна-боьнарш дIаьхьара цар оарцIийн хьаьрга моттигера Советаш, организацеш, учреждениеш, шерра общественность. Цу тайпара инспекцеш вIашагIт ела еьхьара. Из яьрсий-ваьй республикерчо хIара юрта, хIара городе.

Дукха ца яьй вай республике санитарни лостам бара меслийнн чакхьяьккха. Дуьхьал цу юкъе нах бахача моттигашкара дIаьхьай яьрашца тоьнаш, вуьгIаш, дIаеIгIай итташ эцарзIа ца ваьнаьнаш, тоаьлй коммуникационни ваьнаьнаш.

Нах бахача моллагIа а моттиге цIенхьаштта теркам тIаьхьийта безарех да кхаьажаьш вIашагIтехьнхара гIулаьхь. Царна дIаьрзIа моттигашан белгалаьчеча хана исполкомий болхлой дагабувла декларийна да санитарни случайашца. ТIаькка Грозный а, Грозный а хьоьнна городе хIинца къьгаьмхоша салоIаьчеи моттигашца юхье дIаьнийсьйе.

Горисполкомаш, милице организацийн санитарни службеи хоадам болдаьнц хIаьна де декларийна а ца ду тайпара нухьаш дIаькхуьсаш йола моттигашкарга. Энцемиологически дагьье кхеранс хиина на Iеш, уж бIаргг хьоасташ йоаьцлара а хоьш ца дийг.

Республикеька шоашкара во масеш гойташ ба Аргунски районе болхлой. Грознера Шаьла бодаьча нахьъа ваьте промышленни предприятеешка ткагулгаьнь нухьаш Iокхувеца моттиг хьайийлийтаьча горрайисполкомо боагIаьш бола тIа-хьоьжан доаттабаш из дергIа леьлайтара, цIенош хьаьлара юкхийй панелаш хьаьеча Аргунски завода (директор и. Мирзаимов), Гишлоп материалийн Гишлоп индустреи завода (директор и. Вахидов), «Сельхозтехника» отделене (начальник и. Шахидов) кулгаьлюкхара хьадийжаьдаш доагIаьча бесса нухьаш дIакхуьсаш. ДегIаьнгаьнна хьоьнна городе сабар нIрчадоаькхача ца моттиге боагIаьш бола лостам бе беш.

ХIанз пионерашца лагерашка силоIа ха я. Дале а хIанз а тIехь хьоастаьнца да Сержень-Юртарен Автуреен поселоргIаьнгаьнна хьаьгаьш йола нухьаш централизованийн хьаьгаьне дIаькхьаьрга гIулаьхь. Хьагтаргаьш, из гIулаьк метаьлаьра дарзаш профессиональни Союзийн областной Совето пиоперлагерийн баланс латтача отрасдеевой обкомийн предприятейн хьаьнца вIашагI а теха, нухьаш дIаькхуьсарга дика долч дергдола моттиг хьа на кхьаьгайта.

Нухьаш дIаькхуьсарга ца тайпара моттигашца эцаш я кхийола районашка а. Масала, Грозненски районера Старые Атаги яхача юрта йисте, Советски районе Ишхой яьзаьна гIаьна йолаш я Iалама хоза сурт нIрчадоаькхьа лерттIа вIашIтехьяьккхаьнца йола нухьаш дIакхуьсаш массеех моттиг.

Иштта да цхьайолча юрташца храшаьш. ЦIьхьаькхьа уж дукха дикагIа лоацлаш моттиг латт кхаьеттI республика столице я я. Города бе-беча мIийнашца, кхьметтеа скеранка а тIехь, гучалеет тайпара нухьаш дIакхуьсаш хьайолча кхаьажий нIрча гуьнаш. Иштта уж бIаргго ваш я Ленина улицанца йисте ядача перекресткерчо. Х. Шерпонов цIеарта а кхийола а улицашка. Цу улицашка дукха хотти нухьаш ччхьуьрзаш IеIеиг урнаш я. КIезига я уж тайпа уьрнаш трамваийн автобусашн сецача моттигашка. Эсала болх бу города улицашн цIенеча техника а. Машинашка отделене кулгаллоцца а кIезига йоаьхо ю рельсоьн наьхьа гонахьара лаьттан тIа хьIоьйо йола а нухьаш дIаькхара.

Шоашкара дукха гIалаташ дувлийт гIишлоьнсарша а. Нах ца чуйе керда фусамашн хьалха моттигашца йисте бахача наха дукха халонаш Iувш цIеноша тIавода наьхьаш цар дIаькъувлаш хилараш, резервни хьаьхьаш хьаьхье кийт ца дарах.

Апрель бетта городе чакхьяьккха санитарни лостам бара меслийнно хьахьеьхар уж кхоачамбоаьнарш дIадаьа йийр болга. Цхьабахьаьца ну хьакъьхьа бе беза болх хIанз а тIехь дуьхьа ба. Санитарни культура лаьхха хиларе тIехь доаттабу кьоьсам лаьгIолайта йийш яьр, цунна ма-морта дукхагIа наьх юкъеьуьра беза.

В. ПЛИСС,
ИГI АСР керттера санитарни лор.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.